

Kommunförbundet
Kalmar län

2024-06-04

Kallelse till

Styrelsemöte

Kommunförbundet Kalmar län

Tid: Torsdag 13 juni 2024 klockan 14.00-15.00

Plats: Munken Hotell, Mönsterås

Information

Föredragningslista med handlingar bifogas.

Meddela styrelsens sekreterare om du **inte** kan närvara vid sammanträdet. Om du deltar som ej tjänstgörande ledamot meddela det i förväg.

På uppdrag av styrelsen

Ulrika Ericsson, sekreterare

ulrika.ericsson@kfl.se

Sändlista styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län

Kommun	Ledamöter	Ersättare för kännedom
Borgholm	Ilko Corkovic (S)	Staffan Larsson (C)
Emmaboda	Johan Jonsson (C)	Emma Åhlander Hansson (M)
Hultsfred	Lars Rosander (C)	Åke Bergh (M)
Högsby	Per Gröön (C)	Lars Elmborg (KD)
Kalmar	Dzenita Abaza (S)	Hanne Lindqvist (M)
Mönsterås	Anders Johansson (C)	Jens Robertsson (C)
Mörbylånga	Matilda Wärenfalk (S)	Anna-Kajsa Arnesson (C)
Nybro	Tobias Fagergård (S)	Christina Davidson (C)
Oskarshamn	Andreas Erlandsson (S)	Lucas Lodge (M)
Torsås	Henrik Nilsson Bokor (S)	Sten Bondesson (C)
Vimmerby	Helen Nilsson (S)	Peter Karlsson (C)
Västervik	Harald Hjalmarsson (M)	Marcus Fridlund (S)

Föredragningslista styrelsemöte 13 juni

1. Val av justerare

2. Fastställande av dagordning

3. Ny ersättare Vimmerby kommun

Förslag till beslut: Styrelsen beslutar att adjungera Peter Karlsson (C) som ersättare till ledamot i Kommunförbundets styrelse fram till fyllnadsval vid nästa förbundsmöte.

4. Aktuellt från Miljösamverkan sydost

Föredragande: Karen Jensen

Förslag till beslut: Styrelsen tar informationen till protokollet.

5. Hantering av negativt resultat 2024

Föredragande: Cecilia Frid

Förslag till beslut: Styrelsen beslutar att förbundets negativa resultat för 2024 täcks av kvarvarande periodiseringsfond och därutöver av det fria egna kapitalet.

6. Uppdragsbeskrivning ordnat införande för omställning Nära vård

Föredragande: Cecilia Frid

Förslag till beslut: Styrelsen antar förslag till Uppdrag ordnat införande för omställning nära vård.

7. Förbundschefen informerar

Kommunförbundet
Kalmar län

2024-06-04

Tjänsteskrivelse

Ny ersättare till ledamot från Vimmerby kommun

Förslag till beslut

Att adjungera Peter Karlsson (C) som ersättare till ledamot i Kommunförbundets styrelse fram till fyllnadsval vid nästa förbundsmöte.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Vimmerby har beslutat att bevilja Jakob Käll (C) avsägelse från uppdraget som personlig ersättare för Helen Nilsson (S) i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län. Peter Karlsson (C) har utsetts till ny personlig ersättare.

Beslutsunderlag

Uppdrag som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län

Handläggare

Ulrika Ericsson, Förbundssekreterare

010-357 06 62

Ulrika.ericsson@kfkl.se

§ 69

2022/430 2024.2524

Uppdrag som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige entledigar Jacob Käll (C) från uppdraget som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län fr o m 2024-05-31.
2. Kommunfullmäktige utser Peter Karlsson (C) till uppdraget som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län fr o m 2024-05-31.

Ärendet

Jacob Käll (C) begär entledigande från uppdraget som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län. Centerpartiet nominerar Peter Karlsson (C) till uppdraget.

Beslutsunderlag

Begäran om entledigande från uppdrag som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län, KS 2024.2472

Nominering av förtroendevald till uppdrag som ersättare i styrelsen för Kommunförbundet Kalmar län, KS 2024.2473

Beslutet skickas till

Jacob Käll (C)
Peter Karlsson (C)
Kommunförbundet Kalmar län
HR-avdelningen
Administrativa avdelningen

2024-06-04

Tjänsteskrivelse

Aktuellt från Miljösamverkan Sydost

Förslag till beslut

Styrelsen tar informationen till protokollet.

Bakgrund

Följande information kommer att ges om Miljösamverkan Sydosts verksamhet inom livsmedels- och miljötillsynen.

- Kort om verksamheten 2023, se bifogade verksamhetsberättelse
- Aktuellt från årets verksamhet

Underlag

Verksamhetsberättelse MSO 2023

Handläggare

Karen Jensen, projektledare Miljösamverkan Sydost,

070 390 88 24

karen.jensen@kfkl.se

Verksamhetsberättelse

Miljösamverkan Sydost 2023

MILJÖSAMVERKAN SYDOST samordnar tillsynsmyndigheterna inom livsmedel-, miljö- och hälsoskyddsområdet i Gotlands och Kalmar län sedan 2003. Samverkan sker i genomförandet av valda projekt och temadagar. Tillsynsmyndigheterna finns i länens kommuner och på länsstyrelserna. Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter.

GENOMFÖRDA PROJEKT OCH TEMADAGAR UNDER 2023

20- & 10-ÅRS JUBILEUM

Miljösamverkan Sydost har under 2023 firat sitt 20-års jubileum och sitt 10-års jubileum. Sedan 2003 har länens miljö-, hälsoskydds- och livsmedels-handläggare samverkat över kommungränserna genom att arbeta tillsammans inom ett 60-tal olika projekt. Svåra frågeställningar löses bäst när olika handläggare samarbetar om en gemensam lösning som sedan direkt kan användas i det dagliga tillsynsarbetet och säkra en likvärdig tillsyn.

ÅRETS LIVSMEDELSPROJEKT:

DRICKSVATTENTEKNIK FÖR INSPEKTÖRER

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Den som producerar dricksvatten ansvarar för att vattnet är säkert och det är livsmedelsinspektörerna som bedriver tillsyn över att detta sker.

För att förse konsumenterna med ett bra dricksvatten krävs bland annat olika typer av vattenrening och säkerhetsbarriärer på vattenverken. Livsmedelsinspektörerna kontrollerar allt från vattenverk med komplicerad avsaltningsteknik till små vattenverk med enkla filtreringssteg.

MÅL

Syftet med projektet är att öka kompetensen inom dricksvattenområdet hos länens livsmedelsinspektörer. Genom en likvärdig kontroll och en ökad samverkan mellan länens inspektörer skapas förutsättningar för ett säkert dricksvatten i våra län.

RESULTAT

En tvådagars utbildning i dricksvattenteknik för livsmedelsinspektörer genomförs i januari 2024.

PROJEKTANKNUTEN TEMADAG

”Dagvattenanläggningar” för VA-, plan-, bygg- och miljöhandläggare.

PROJEKTARBETSGRUPP

Catrin Bergström, Region Gotland
Nadja Thunberg, Region Gotland
Eric Forsberg, Kalmar kommun

ÅRETS MILJÖPROJEKT: VILKA KRAV KAN STÄLLAS PÅ VERKSAMHETER FÖR ATT KLIMATANPASSA SIN VERKSAMHET?

Klimatet håller förändras, också i Kalmar och Gotlands län. Redan i dag är de klimatrelaterade skadorna omfattande och kostar årligen stora belopp. Klimatförändringarna innebär att det blir varmare, fler och kraftigare stormar, havsnivån stiger samt att nederbörden ökar och oftare kommer i form av skyfall.

Genom att företagen undersöker hur klimateffekterna påverkar verksamheterna och tar fram en klimatanpassningsplan, kan risken för skadorna minskas och därmed också kostnaderna.

I årets klimatanpassningsprojekt har verksamheterna inspekterats med en gemensam framtagen checklista. Projektet är en fortsättning av projektet 2021 där information om klimatanpassning togs fram.

MÅL

Övergripande mål: Säkerställa att verksamheterna har en klimatanpassningsplan genom att:

- » Höja kunskapen om klimatanpassning hos verksamheterna och inspektörerna
- » Genomföra tillsyn på företag med fokus på klimatanpassning
- » Ta fram metod och underlag i tillsynen som kan användas i praktiken.

RESULTAT

En checklista för tillsyn av företagets klimatanpassningsplan har tagits fram tillsammans med en vägledning till miljöhandläggarna. Checklistan innehåller bra länkar som kan stötta företagen i sitt klimatanpassningsarbete.

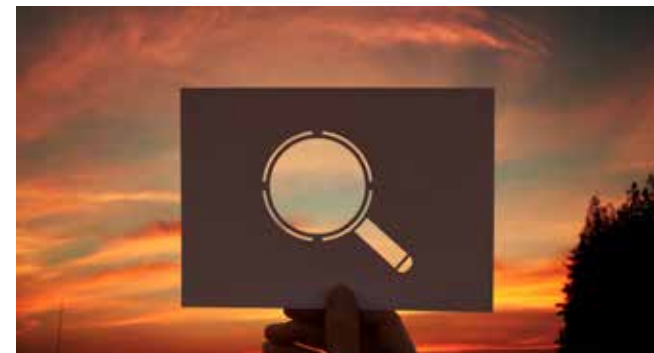
Endast 18 företag inspekterades varför inga större slutsatser kan dras av resultaten. Vi kan dock ändå se, att över hälften av företagen uppger att de är placerade i områden med risk för översvämningar och/eller torka. 17 av 18 företag har utsett en klimatansvarig men inget företag har dokumenterat riskerna i sin egenkontroll.

PROJEKTARBETSGRUPP

Fredrik Skott, Torsås kommun
Julia Lind, Länsstyrelsen i Kalmar
Jonatan Levin, Region Gotland

BEGRÄNSAD
KLIMATPÅVERKAN

EFFEKTIV TILLSYN

Miljöförvaltningars arbete styrs av många lagar och övergripande nationella mål och ofta kan det saknas en överblick över alla arbetsuppgifterna för att kunna prioritera arbetet.

Inom detta projekt har vi sammanställt gällande krav och tagit fram checklistor för att ge miljöförvaltningarna redskap att hantera de många lagkraven.

MÅL

Ta fram en modell/struktur för effektiv tillsyn som kan användas av länens kommuner.

RESULTAT

En checklista har tagits fram inom projektet och värdefulla synpunkter har lämnats av både miljöhandläggare och miljöinspektörer. Målet är att checklistan uppdateras årligen för att underlätta arbetet på miljökontoren.

ARBETSGRUPP

Amanda Lindh, Oskarshamns kommun
Maria Almstedt, Länsstyrelsen Kalmar län
Malin Engdahl, Mönsterås kommun
Sara Paulsson, Kalmar kommun

Tillsynsmyndigheterna från 11 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar har deltagit i mötena och lämnat synpunkter på checklistan.

Representanter från 12 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar har deltagit i arbetet med att granska och förbättra checklistan.

TILLSYN AV KOMMUNALA DAGVATTENANLÄGGNINGAR

I större tätorter leds vatten från regn och snösmältning samt dräneringsvatten till dagvattendammar. För att säkra deras rening och funktion som magasin vid större flöden är det viktigt att dessa dammar underhålls och sköts regelbundet.

MÅL

Ge VA-huvudmän och inspektörer praktisk kunskap och redskap att kontrollera dagvattenanläggningar.

Ta fram en plan för tillsyn av dagvattenanläggningar och svara på nationella strategins frågor.

RESULTAT

Två samsynsdagar om kontroll och tillsyn av dagvatten genomfördes inom projektet, en digital teoretisk dag och studiebesök på tre av Kalmar Vattens dagvattenanläggningar. 30 respektive 32 VA- och miljöhandläggare deltog under samsynsdagarna.

Inom projektet har bilder tagits fram för att informera miljönämnderna om projektets syfte samt ett förslag till tillsynsplan.

Under projekttiden har vi uppmanat miljöhandläggarna inom kommunerna att kontakta sina VA bolag för att kunna svara på nationella strategins frågor. Frågorna tar bland annat upp vad som kontrolleras och hur ofta detta sker. Miljökontoren ansvarar för att svaren rapporteras in till Naturvårdsverket.

ARBETSGRUPP

Carl-Johan Fredriksson, Kalmar kommun
Dag Hansson, Mönsterås kommun
Annika Söderholm, Västerviks kommun

NEDLAGDA KOMMUNALA DEPONIER

Nedlagda kommunala deponier eller tippar finns i varje kommun. De tog emot avfall från hushåll och industrier innan det fanns krav på sortering och återvinning. Det var vanligt att soporna lades direkt i en grop utan något skydd ned mot grundvattnet. Detta kan idag bland annat medföra läckage av miljögifter till grund- och ytvatten. De flesta kommuner har tagit fram en plan över när dessa deponier ska undersökas och i vilken takt detta ska ske. Arbetet med att undersöka och åtgärda deponierna påbörjades 2010 och över hälften av de farligaste deponierna är nu undersökta och planeringen av åtgärder har påbörjats.

MÅL

De farligaste deponier i länet har undersökts och åtgärdats.

RESULTAT

82 av de 142 farligaste nedlagda deponierna i våra län har nu undersökts enligt MIFO 2 sedan projektet påbörjades 2010.

Länsstyrelsen i Kalmar har fått medel från Naturvårdsverket för att utvärdera de genomförda deponiundersökningarna och en rapport väntas i början av 2024. En rapport över arbetet med länens deponier under perioden 2010–2023 har sammanställts och finns nu på hemsidan.

Under året har arbetsgruppen arrangerat ett nätverksmöte där 11 miljökontor deltog. Länsstyrelsen gav aktuell information inom området och det fortsatta arbetet diskuterades.

ARBETSGRUPP

Mikael Anjar Ödegården, Länsstyrelsen Kalmar län
Christian Karlsson, Vimmerby/Hultsfred kommuner
Susanne Martinsson, Västerviks kommun
Lotta Rundberg, Länsstyrelsen Kalmar län

Tillsynsmyndigheter från 11 kommuner och en länsstyrelse deltog på årets nätverksmöte.

Representanter från 8 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar deltog på temadagarna om dagvatten.

TEMADAGAR

Förutom samsynsdagarna om dagvatten har följande utbildningar genomförts:

Tillsyn av bassängbad

Under förmiddagen gick Henrik Jansson, EnviroProcess AB igenom tekniken som ligger till grund för en bra bassängbad-vattenkvalitet. Marithe Eriksson, miljöinspektör Stockholms stad, avslutade den digitala utbildningen med en inspektörs erfarenheter av egenkontroll och systemtillsyn.

[16 handläggare deltog]

Uppföljning och tillsyn vindkraftsverksamhet

Hur kan tillsyn och kontroll ske av vindkraftens ljudnivå, skuggning och påverkan på djurlivet genomföras? Paul Appelqvist, akustiker; Jonas Sandström, SLU; Jan Darpö, Uppsala Universitet samt Malin Hillström, seniorrådgivare svarade på ovanstående frågor. [24 deltagare]

Miljösamverkan Sydost 20 års jubileum

På Ölands Folkhögskola firade 71 handläggare Miljösamverkan Sydosts verksamhet genom 20 år. Föredrag hölls om kollektiv intelligens, trender inom miljöområdet, framtidens mat, miljöpolitikens historia och rättshaveristiskt beteende. Yrkeskrysset var ett uppskattat inslag! [71 deltagare]

Vem ansvarar för avfallet inom kommunen och hur kan samverkan ske

Syftet med denna utbildning var att klargöra vem som ansvarar för avfallet inom kommunen, hur detta kan samordnas sinsemellan och med andra kommunala ansvarsområden. Andra Hjärna, miljöjurist på Avfall Sverige höll i denna digitala utbildning. [21 deltagare]

Bevissäkring vid olaglig eldning av avfall

Olaglig eldning av avfall förekommer med jämna mellanrum i många kommuner och det är därför viktigt att alla parter samverkar kring bevissäkring för att ställa ansvariga till svars.

Representanter från Nationellt Forensiskt Centrum, Linköpings universitet samt åklagare och polis medverkade under dagen. [18 deltagare]

Planprocessen ur ett miljöperspektiv flyttas fram till 2024.

RAPPORTER OCH INFORMATION

finns att på www.miljosamverkansydost.se

FINANSIERING

I Miljösamverkan Sydost ingår 16 parter. Dessa är Region Gotland och följande kommuner: Västervik, Oskarshamn, Vimmerby, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Emmaboda, Nybro, Kalmar, Torsås, Mörbylånga och Borgholm, Länsstyrelserna i Gotlands och Kalmar län samt Kommunförbundet Kalmar län. Samtliga parter finansierar verksamheten genom en årlig avgift.

PRESIDIE- OCH MILJÖCHEFSMÖTE

Årets möte i Mönsterås kommun fick ställas in på grund av få anmälda. Ett nytt möte planeras våren 2024.

ÅRSMÖTE

Årsmötet genomfördes i Färjestaden mars 2023. Miljösamverkan Sydosts parter antog bland annat förslaget till verksamhetsberättelse 2022 samt förslaget till budget och taxa för 2023. Två nya styrande mål för projekten 2024 antogs också under årsmötet.

VALDA PROJEKT 2024

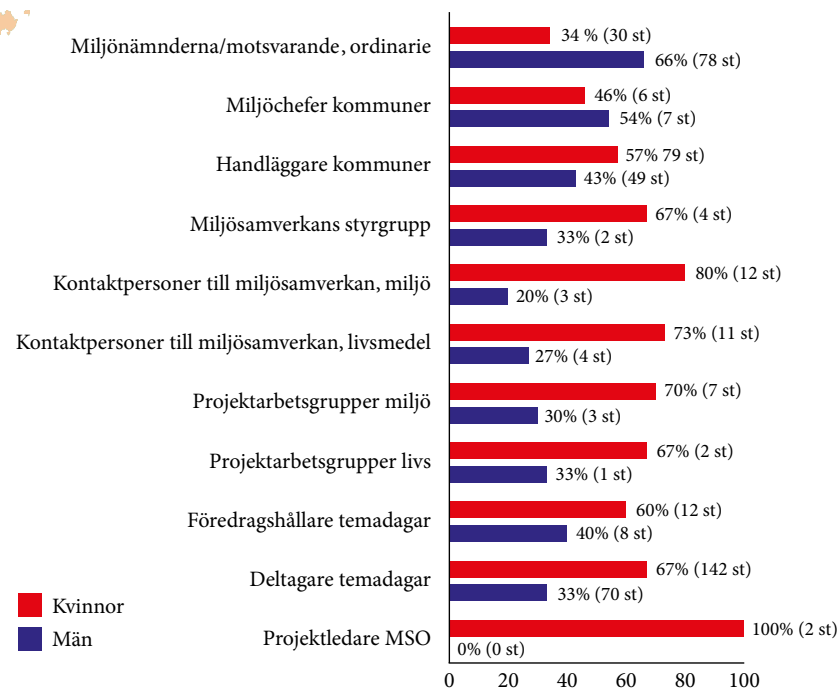
Livsmedel:

» Bedrägliga och vilseledande förfaranden

Miljö:

- » Riskbaserad tillsyn enskilda avlopp (Tillsynsprojekt)
- » Tydliggöra inblandade myndigheters olika roller – illegalt avfall
- » Tillsyn av hygieniska verksamheter
- » Nedlagda kommunala deponier – sedan 2010

JÄMSTÄLLDHETSSTATISTIK 2022

VALDA TEMADAGAR 2024

- » Strandskydd, små diken och dammar
- » Planprocesser ur ett miljöperspektiv (flyttad fram från 2023)
- » Olägenheter för människors hälsa och miljö
- » Samt tre temadagar eller möten knutna till årets projekt.

KONTAKTUPPGIFTER MSO

Adress

Miljösamverkan Sydost
Kommunförbundet Kalmar län
Nygatan 34, 392 34 Kalmar

PROJEKTLEDARE

Anna Johansson, livsmedel

anna.c.johansson@vastervik.se, 010-355 45 07

Karen Jensen, miljö

karen.jensen@kfk.se, 010-357 06 75

Projektledarna samordnar och deltar i samtliga projekt inom deras områden.

WEBBPLATS

www.miljosamverkansydost.se

RAPPORTER OCH INFORMATION

finns att på www.miljosamverkansydost.se

2024-06-04

Tjänsteskrivelse

Hantering av negativt resultat 2024

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att förbundets negativa resultat för 2024 täcks av kvarvarande periodiseringsfond och därutöver av det fria egna kapitalet

Bakgrund

Personalkostnaderna ligger över budget för årets första fyra månader, och prognosen för hela året visar en avvikelse på -5 300 tkr. Den främsta orsaken till detta är de kraftigt ökade kostnaderna för den kollektivavtalade pensionen. Under tidigare år har strax under 2 000 tkr betalats i kollektivavtalad pension. Under 2023 steg kostnaden till drygt 2 800 tkr och prognosen för 2024 är att kostnaden kommer att bli över 7 300 tkr.

Enligt SKR:s schablon, som används vid budgetering, bör 15,56 % av lönesumman avsättas till den kollektivavtalade pensionen. För Kommunförbundet innebär det en budgetpost på 2 000 tkr. Kostnaden för kollektivavtalad pension hamnar 2024 på 55 % av lönesumman. Prognosen för året visar att inflationen har tredubblat kostnaden jämfört med budget. Utifrån nuvarande prognos för 2025 är bedömningen att kostnaden kommer återgå till en mer normal nivå på 2 500 tkr.

Prognosen för året visar på ett underskott på -5 785 tkr. I budget 2024 planerades för ett underskott om 500 tkr så avvikelsen jämfört med budget blir -5 285 tkr. Inför 2024 återstår 1 000 tkr av förbundets periodiseringsfonder. Prognosen för 2024 blir efter en upplösning av periodiseringsfonden ett negativt resultat på -4 785 som kommer att behöva täckas av det fria egna kapitalet. Det egna kapitalet uppgick till 8 137 tkr per 31 december 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomisk avstämning april 2024

Handläggare

Cecilia Frid, Förbundschef

010-357 06 60

cecilia.frid@kfkl.se

Ekonomisk avstämning tom april 2024

(Tkr)	2024		Skillnad
	Budget	Prognos	
Kommunförbundet			
Verksamhetens intäkter	61 975	61 875	-100
<i>Avgifter och kursintäkter</i>	23 784	23 784	0
<i>Projektmedel</i>	7 182	7 082	-100
<i>Projekttransferering intäkt</i>	31 009	31 009	0
Verksamhetens kostnader	-62 475	-67 660	-5 185
<i>Personalkostnader</i>	-19 403	-24 703	-5 300
<i>Lärresurser</i>	-3 000	-2 500	500
<i>Övriga rörelsekostnader</i>	-9 063	-9 448	-385
<i>Projekttransferering kostnad</i>	-31 009	-31 009	0
Summa	-500	-5 785	-5 285

*Budget är justerad efter styrelsens beslut i höstas. Exempelvis hade vi budgeterat med för höga belopp gällande Nära vård.

Verksamhetens intäkter

Prognosen för året är att intäkterna kommer hamna nära budget. Vid slutredovisningen av projekt "Digital elevhälsoenkät" lyckades inte förbundet hämta hem hela projektbidraget och därför saknas intäkter på ca. 100 tkr.

Verksamhetens kostnader

Personalkostnaderna ligger över budget för årets första fyra månader och prognosen för hela året är -5 300 tkr. Det beror på fortsatt kraftigt ökade kostnader för den kollektivavtalade pensionen. Under tidigare år har strax under 2 000 tkr betalats i kollektivavtalad pension. Under 2023 steg kostnaden till drygt 2 800 tkr och prognosen för 2024 är att kostnaden kommer bli över 7 300 tkr. Enligt SKR:s schablon, som används vid budgetering, bör 15,56% av lönesumman avsättas till den kollektivavtalade pensionen. För kommunförbundet innebär det en budgetpost på 2 000 tkr. Kostnaden för kollektivavtalad pension hamnar i år på 55% av lönesumman. Inflationens påverkan gör att kostnaden blir mer än tredubbelt så dyr som budgeterat. Utifrån nuvarande prognos för 2025 är bedömningen att kostnaden kommer återgå till en mer normal nivå på 2 500tkr.

I budget 2024 planerades för ett underskott om 500 tkr, där periodiseringsfonder skulle användas för att finansiera en del av verksamhetens personalkostnader. Detta underskott innebär att hälsa, vård och omsorg kommer att göra ett underskott på -500 tkr.

Lärresurser, det vill säga inköp till AV-media, ligger i nivå med budget efter april men prognosen för året är att här kommer sparas in 500 tkr, för att kompensera del av årets underskott.

För övriga kostnader saknas budget för delar av förbundets IT-support och dessutom en kostnad för ett system, Grade, som avvecklas under året. Ett återkrav från ESF gällande ett tidigare projekt, FSLA, innebär en kostnad på drygt 100 tkr som inte fanns i budget. Prognosen för övriga kostnader är sammantaget att det saknas 385 tkr.

Eftersom prognosen visar på ett negativt utfall för året så kommer stor återhållsamhet råda. En målsättning är att spara in underskottet för övriga kostnader.

Prognos

Prognosen för året visar på ett underskott på -5 785 tkr. I budget 2024 planerades för ett underskott om 500 tkr så avvikelsen jämfört med budget blir -5 285 tkr. Inför 2024 återstår 1 000 tkr av förbundets periodiseringsfonder. Prognosen för 2024 blir ett negativt resultat på -4 785 som kommer att behöva täckas av det fria egna kapitalet. Det egna kapitalet uppgick till 8 137 tkr per 31 december 2023.

2024-06-04

Tjänsteskrivelse

Uppdragsbeskrivning ordnat införande för omställning Nära vård

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att anta förslag till Uppdrag ordnat införande för omställning nära vård.

Bakgrund

Länets 12 kommuner och Region Kalmar län antog Läns gemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner samt Gemensam arbetsprocess under hösten 2023.

I arbetet med Gemensam arbetsprocess och gemensam plan för primärvården har det framkommit behov att tillskapa en gemensam process för ordnat införande för omställning till Nära vård vid större förändringar av arbetssätt. En läns gemensam arbetsgrupp föreslås därmed få i uppdrag att ta fram en modell för ett ordnat införande där både region och kommuner är involverade.

Beslutsunderlag

Läns gemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner.

Gemensam arbetsprocess omställning nära vård

Uppdragsbeskrivning ordnat införande för omställning nära vård

Beslut ska skickas till

Länets kommuner.

Handläggare

Cecilia Frid, Förbundschef

010-357 06 60

cecilia.frid@kfk.se

Gemensam arbetsprocess omställning nära vård

Gemensam plan för primärvården i länet

Riksdagen beslutade om ny definition av nationellt primärvårdsuppdrag den 18 nov 2020 "Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform". Den kommunala hälso- och sjukvården (inklusive hemsjukvård) är primärvårdsbaserad. Nationellt primärvårdsuppdrag gäller från 1 juli 2021.

Nationell målbild:

- Hälso- och sjukvården bör ställa om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten
- Målet med omställningen av hälso- och sjukvården bör vara att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan
- Patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferensen och en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås

Av hälso- och sjukvårdslagen 2 kap. 6§ följer:

Med primärvård avses i denna lag hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.

Det innebär att:

- Tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov
- Se till att vården är lätt tillgänglig
- Tillhandahålla förebyggande insatser utifrån befolkningens och individuella behov
- Samordna olika insatser i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården
- Möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

En gemensam plan för primärvården ska tillförsäkra invånare en likvärdig tillgång till primärvården och alla dess kompetenser. Planen kan innebära en samplanering om kompetensförsörjning, strategisk inriktning av utvecklingen, gemensamma nyckeltal-uppföljning, gemensamma kvalitetsprojekt, rutiner och hur ansvar och arbete ska samordnas och fördelas. Den planen ska också ta höjd för kommande samsjuklighetsutredning och för det förebyggande, preventiva och hälsofrämjande arbetet i länet vilket även behöver inkludera barn- och ungdomshälsa inom verksamheter som t.ex. elevhälsa, skolhälsovård och ungdomsmottagningar.

Viktiga förutsättningar för arbetet framåt

Kartläggning och analys

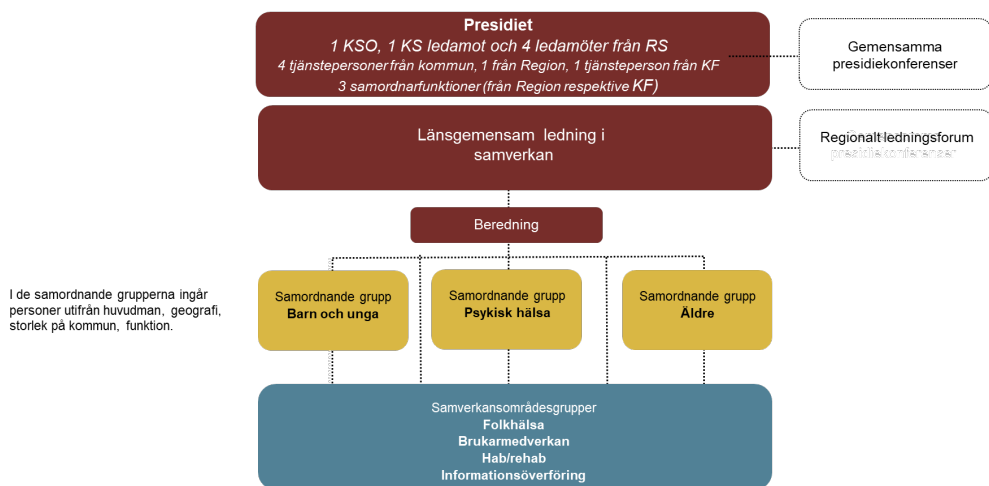
För att kunna möjliggöra en gemensam primärvårdsplan framåt behöver en gemensam kartläggning och analys av nuvarande arbetssätt, avtal och överenskommelser ske. Såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga konsekvenser ska belysas. Omställningen till nära vård kommer innebära förändrade arbetssätt inom vård och omsorg som kommer påverka befintliga avtal och överenskommelser mellan Regionen och länets kommuner – såsom t.ex. hemsjukvårdsavtalet och överenskommelsen om barn- och unga. Kartläggning och analys kommer utgöra grunden för framtagandet av nya avtal och överenskommelser som ska stödja omställningen till nära vård. Det är viktigt att få fram relevanta nyckeltal som kan stödja det framtida gemensamma arbetet. Dialog och gemensamma analyser och kunskapsunderlag är viktiga grundförutsättningar i det fortsatta arbetet. Arbetet kommer att kräva en gemensam systemledning som utgår från Läns gemensam ledning i samverkan och som har regelbundna avstämningar mellan såväl förtroendevalda som tjänstepersoner.

Förstärkt gemensam systemledning

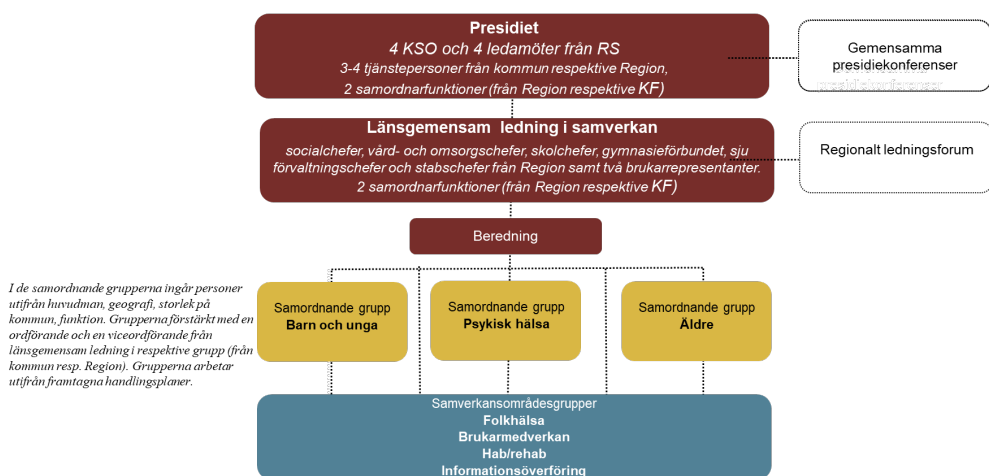
Det finns sedan tidigare en beslutad gemensam ledning i form av läns gemensam ledning i samverkan. Läns gemensam ledning i samverkan är en ledningsgrupp som ska hantera gemensamma frågor inom socialtjänst och angränsande område, hälso- och sjukvård samt skola och gymnasieförbund. Läns gemensam ledning består av social- och omsorgschefer och skolchefer från länets tolv kommuner samt förbundschef för Gymnasieförbundet och sju förvaltningschefer och stabschefer från Region Kalmar län samt två brukarrepresentanter.

Som stöd till Läns gemensam ledning i samverkan finns samordnande grupper inom områdena Barn och unga, Psykisk hälsa och Äldre. Inom dessa grupperingar ingår personer utifrån huvudman/organisation, geografi, storlek på kommun, funktion mm och utgör en läns gemensam arbetsgrupp för området. Inom de samordnande grupperna sker arbete utifrån framtagna handlingsplanerna.

Läns gemensam ledning rapporterar till politiken genom ett gemensamt presidie samt genom presidiekonferenser.

Länsgemensam ledning behöver förstärkas för att säkra resurser och förankring för arbetet med en gemensam primärvårdsplan. Presidier förstärks enligt bilden nedan och de samordnande grupperna förstärks med hjälp av representanter från länsgemensam ledning. Förstärkning blir i form av tillsättning av en ordförande respektive vice ordförande i varje grupp. Länets kommuner och regionen kommer att behöva gemensamt bidra med stödfunktioner inom ekonomi, juridik, analys, HR, kommunikation mm för att möjliggöra ett arbete som vilar på en gemensam grund framtagen i samverkan och med tillit till varandra.

2023-06-20

Tjänsteskrivelse

D 2021/07

Länsgemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner

Förslag till beslut

- Respektive kommunfullmäktige föreslås anta förslaget till "Länsgemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner".
- Respektive kommunfullmäktige föreslås anta "Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård". I arbetet ingår att kartlägga, analysera och utvärdera nuvarande ansvarsfördelning och befintliga avtal inför kommande avtal och överenskommelser.
- Respektive kommunfullmäktige föreslås besluta att Region Kalmar län och länets kommuner ska ha en gemensam systemledning, med utgångspunkt från Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skola, för att stödja samverkan och följa upp omställningen.
- Respektive kommunfullmäktige föreslås ge Länsgemensam ledning i uppdrag att arbeta fram en Gemensam plan för primärvården i länet med "Gemensam arbetsprocess för omställning nära vård" som grund.
- Beslutet gäller under förutsättning av att såväl Region Kalmar län som samtliga kommuner i länet fattar likalydande beslut.

Bakgrund

Utifrån propositionen om nära vård (2019/20:164) pågår en omställning i hälso- och sjukvården som handlar om att tillgängligheten och kontinuiteten till primärvården ska öka samt att patienterna ska vara mer delaktiga och ges en personcentrerad vård. Målsättningen är att primärvården är navet i vården och samspekar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänst och skola.

Grunden i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Nära vård är inte en ny organisationsnivå eller en ny benämning på dagens primärvård, även om primärvården utgör kärnan i den nära vården. Nära vård är snarare ett nytt

sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetssätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler.

Hälso- och sjukvård och omsorg står inför en rad långsiktiga och strukturella utmaningar. En starkt bidragande faktor är att befolkningen lever allt längre, och under den kommande 10-årsperioden prognostiseras gruppen 80 år och äldre att öka med cirka 50 procent. Den demografiska förändringen, med åldrande befolkning och färre i arbetsför ålder, leder till stora utmaningar när det gäller att finansiera, och inte minst bemanna, hälso- och sjukvården och omsorgens verksamheter. Regioner och kommuner behöver ställa om för att bättre kunna möta denna utmaning – en utmaning som redan är påtaglig i vissa delar av våra egna verksamheter. Det ökande behovet av hälso-, sjukvård och omsorg behöver också mötas på ett kostnadseffektivt sätt.

För en långsiktig och hållbar utveckling av verksamheten är det av stor vikt att regionen tillsammans med länets kommuner utvecklar sina arbetssätt och förändrar sina organisationer, bland annat genom ett innovativt och ändamålsenligt nyttjande av ny teknik och digitala tjänster. Ett mer främjande, förebyggande och proaktivt arbetssätt är också en utveckling som kan ge ett mer ändamålsenligt och effektivt resursutnyttjande.

En långsiktig samverkan, mellan den regionala och kommunala nivån, är en framgångsfaktor i det fortsatta omställningsarbetet. Samverkan kring en gemensam struktur för planering av vård och omsorg och hur den ska utformas och utvecklas är en förutsättning för att kunna tillhandahålla en sammanhängande vård och omsorg.

Andra centrala aspekter för samverkan är att regionen och kommunerna i länet har en gemensam målbild för omställningen, en gemensam systemledning samt en struktur för hur omställningen ska följas upp. Samverkan bör inte bara ske mellan regionernas och kommunernas primärvård utan också med andra berörda verksamheter och aktörer, t.ex. tandvården, socialtjänsten, skolan och dess elevhälsa, den specialiserade vården samt med aktörer inom det civila samhället och genom samordningsförbunden. Inom ramen för samverkan är det viktigt att det hälsofrämjande, förebyggande och det habiliterande/rehabiliterande arbetet prioriteras.

Region Kalmar län och länets kommuner har idag en väletablerad och välfungerande samverkan, den behöver emellertid vidareutvecklas och förstärkas för att kunna ställa om till en nära vård.

Kalmar läns målbild för nära vård

Samtliga regioner och kommuner har, genom SKR, träffat en överenskommelse med staten om att vidareutveckla den nära vården "Överenskommelse om en God och nära vård". Den överenskommelsen fastställer bland annat behovet av en gemensam målbild för nära vård i respektive län.

I Kalmar län finns en struktur för samverkan - Läns-gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skola. Mot bakgrund av ovanstående och den gällande överenskommelsen om en god och nära vård fick Läns-gemensam ledning i uppdrag att under hösten 2021 ta fram en gemensam målbild för omställningen till Nära vård i Kalmar län. Målbilden har formats utifrån synpunkter som samlats in genom workshops i läns-gemensam ledning, öppna dialogmöten med medarbetare, gemensam ledningsutbildning kring nära vård för läns-gemensam ledning och kommun- och regionledningar, dialog med invånarrepresentanter och enkäter. I november 2022 togs beslut inom Läns-gemensam ledning att godkänna framtaget förslag "Läns-gemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner" se bilaga 1. Regionen och kommunerna har därefter i dialog ringat in viktiga förutsättningar för arbetet framåt som konkretiserats i en "Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård", se bilaga 2.

Den gemensamma målbilden visar riktningen och stödjer arbetet med omställning för regionen och länets kommuner. Målbilden utgör en grund för vidare arbete med handlingsplaner och aktiviteter.

Arbetet framåt

Omställningen till nära vård kommer att innebära förändrade arbetsätt inom vård och omsorg som kan få organisatoriska och ekonomiska konsekvenser. Dessa konsekvenser behöver belysas, följas och analyseras.

En gemensam plan för primärvården i länet

Kalmar läns målbild för nära vård är den gemensamma utgångspunkten i det framåtsyftande arbetet för kommunerna och regionen i framtagandet av en gemensam plan för primärvården i länet. Läns-gemensam ledning får i uppdrag att arbeta fram en sådan plan som ska utgöra den gemensamma plattformen där Region Kalmar län och länets kommuner formulerar och tydliggör gemensamma områden för fortsatt arbete, förutsättningar för samsyn och hur vi gemensamt följer upp arbetet, se bilaga 2 "Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård".

Beslutsgång

Respektive fullmäktige förväntas senast i september 2023 ta beslut om "Läns-gemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner" samt "Gemensam arbetsprocess för omställning till nära vård". Beslutsunderlaget är framtaget i samverkan mellan Region Kalmar län och länets 12 kommuner.

Beslutsunderlag

1. "Läns-gemensam målbild och strategi för Nära vård för Region Kalmar län och länets 12 kommuner".
2. Gemensam arbetsprocess omställning nära vård

Beslut ska skickas till

Länets kommuner.

Handläggare

Cecilia Frid

010-357 06 60

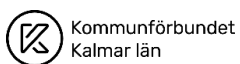
cecilia.frid@kfkl.se

Länsgemensam målbild och strategi för

Nära vård

för Region Kalmar län och länets 12 kommuner

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	3
Varför behövs omställning till Nära vård?	4
Målbild för Nära vård	5
Utvecklingsområden.....	7
Prioriterade grupper	8
Framgångsfaktorer	9

Inledning

Nära vård är ett nytt arbetssätt och en ny syn på hälsa, vård och omsorg med invånaren i fokus. Nära vård innebär inte en ny organisationsnivå eller en benämning på dagens primärvård, även om primärvården är kärnan i den nära vården. Den närmsta vården är den som invånaren kan ge sig själv, egenvården, samt det stöd kommun och region kan ge för att möjliggöra den.

Omställningen till nära vård kräver samspel mellan många organisationer: region, kommuner, myndigheter, fristående aktörer och civilsamhälle. Alla samhällsaktörer är involverade i det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget. Bland regionens verksamheter innefattas främst primärvård, specialistvård på och utanför sjukhusen, tandvård samt medicinsk diagnostik. Inom kommuner omfattas främst förskola och skolverksamhet, socialtjänst och kommunal primärvård. Övriga verksamheter inom kommun och region har också en viktig del i omställningen, särskilt kopplat till hälsofrämjande och förebyggande arbete. Primärvård kan utföras både som regional och kommunal verksamhet. Omställningen inkluderar också mellanrummen mellan huvudmän och hur vi sammanlänkar dessa.

I Kalmar län finns en struktur för samverkan - *Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skola*. Hösten 2021 beslutade Länsgemensam ledning att ta fram en gemensam målbild för omställningen till nära vård i Kalmar län. Målbilden har formats utifrån synpunkter från länets invånare samt medarbetare från Region Kalmar län och länets kommuner.

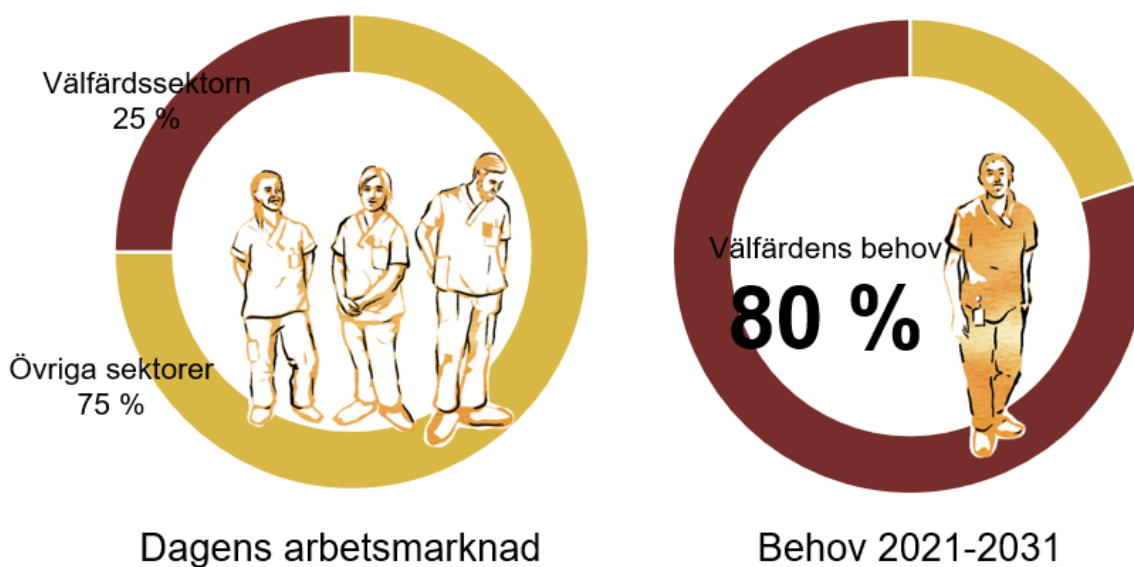
Den gemensamma målbilden visar riktning och stödjer arbetet med omställning för regionen och länets kommuner. Målbilden utgör grunden för vidare arbete med handlingsplaner och aktiviteter.

Varför behövs omställning till nära vård?

Omvärlden förändras i en allt snabbare takt och flera faktorer påverkar utvecklingen av välfärden. Människor lever allt längre tack vare bättre levnadsvanor och stora medicinska framsteg. Antalet personer som är 80 år eller äldre förväntas öka med över 40 procent i Kalmar län till 2030. Ökad livslängd innebär också att antalet personer med kroniska sjukdomar ökar. Nästan 100 000 av länets invånare beräknas ha minst en kronisk sjukdom 2030.¹

Samtidigt som livsvillkoren generellt förbättras finns samhällsgrupper där hälsan inte ökar. Ojämlikhet börjar så tidigt som i fosterstadiet och fortsätter att påverka oss utifrån socioekonomiska förutsättningar. Det skiljer till exempel i genomsnitt sex år i livslängd mellan personer med förgymnasial- och eftergymnasial utbildning i Kalmar län.²

Den demografiska förändringen i kombination med nuvarande arbetsätt leder till stora utmaningar när det gäller att finansiera och bemanna vård och omsorg. Befolkningen som är i arbetsför ålder beräknas minska i Kalmar län till 2030. Det är inte möjligt att rekrytera personal i den utsträckning som det demografiska behovet kräver - utan vi behöver förändra våra arbetsätt.³

Sverige har en vård som är i världsklass när det gäller medicinsk utveckling. Det vi behöver satsa på är delaktighet, tillgänglighet och kontinuitet, där är vi inte lika starka.⁴ En mer tillgänglig och närmare vård och omsorg tillsammans med nya arbetsätt innebär att resurserna kan användas bättre och därmed räcka till fler.

¹ Region Kalmar län, Kunskapsunderlaget 2019 s. 37

² Kommissionen för jämlik hälsa (SOU 2016:55) och Statistiska Centralbyråns tabell Femårig livslängdstabell efter län, utbildningsnivå, kön och ålder. Årsintervall 2012-2016 - 2017-2021

³ Sveriges Kommuner och Regioner

⁴ Proposition 2019/20:164 och Vård och omsorgsanalys, Nära vård i sikte? Utvärdering av omställningen till en god och nära vård: delrapport (2021:8)

Målbild för nära vård

Kalmar läns målbild bygger på det nationella målet för god och nära vård: *Patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan*. De nationella inriktningsmålen innebär ökad tillgänglighet i primärvården, mer delaktiga patienter och en personcentrerad vård samt ökad kontinuitet i primärvården.⁵

En god och nära vård:⁶

- utgår från individuella förutsättningar och behov.
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Omställningen till nära vård kan även ses som en förflyttning i sättet att arbeta.⁷

- Från fokus på organisation → fokus på person och relation
- Från isolerade vård och omsorgsinsatser → samordning utifrån personens fokus
- Från reaktiv → proaktiv och hälsofrämjande
- Från invånare och patienter som passiva mottagare → aktiv medskapare

⁵ Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform Regeringens proposition 2019/20:164

⁶ SKR:s målbild för nära vård

⁷ [Omställning till Nära vård | SKR](#)

Tillsammans skapar vi hälsa och trygghet för hela livet!

Målbilden för omställningen till nära vård i Kalmar län sammanfattas i budskapet: *Tillsammans skapar vi hälsa och trygghet för hela livet!* Denna målbild visar riktning för utvecklingen av hälsa, vård och omsorg för regionen och länets 12 kommuner.

När vi har nått målbilden arbetar vi med hälsa, vård och omsorg utifrån vad som är viktigt och skapar värde för invånaren. Vi utgår ifrån invånaren som vi har framför oss och hens behov, resurser och individuella förutsättningar. Hälsa, vård och omsorg är något vi skapar tillsammans med invånaren. Invånaren är alltid delaktig och använder sina egna resurser och drivkrafter.

Målbilden ska vi uppnå genom att arbeta tillsammans över organisatoriska gränser med tillit till varandra. Alla inblandade aktörer tar ansvar för att invånaren känner sig trygg och upplever att arbetet för hälsa, vård och omsorg är samordnat. I det ingår att kroka i varandras arbete och överbrygga eventuella mellanrum och hinder tillsammans.

Målbilden för Nära vård har en symbol med invånaren i fokus. Runt invånaren finns de olika aktörerna som stöd, som tillsammans med invånaren tar ett gemensamt ansvar för hälsa och trygghet – hela livet.

Utvecklingsområden

Vi ska tillsammans utveckla gemensamma förhållnings- och arbetssätt inom fyra utvecklingsområden:

Invånaren som aktiv medskapare

Nära vård handlar om att skapa förutsättningar för invånaren att bedriva egenvård. Invånaren efterfrågar och förväntar sig att kunna sköta mer själv, på ett flexibelt och tillgängligt sätt. Många invånare kan använda sina egna resurser och drivkrafter för att sköta sin vård och hälsa, ibland med hjälp av digitala verktyg. Tillsammans med invånarna utvecklar vi tjänster som bättre motsvarar invånarnas behov.

Person- och familjecentrerade arbetssätt

Vi arbetar med hälsa, vård och omsorg utifrån från ett person- och familjecentrerat arbetssätt. Det innebär att vi utgår från invånarens behov och resurser, lyssnar till invånarens berättelse och ställer frågan ”vad är viktigt för dig?”. Vi tar vara på styrkor och förmågor och låta närstående vara delaktiga. Att arbeta person- och familjecentrerat handlar om att se människan som en helhet och inte behandla olika problem eller diagnoser separat.

Hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser

Vi har ett hälsofrämjande perspektiv inom alla verksamheter. Allt arbete utgår från invånarens hälsa, behov, livssituation, förmåga och resurser. Medarbetare och organisationer arbetar aktivt med fokus på att främja det som är friskt och hälsosamt, förebygga ohälsa och sjukdom samt främja goda livsvillkor. En väl fungerande samverkan leder till att till att det hälsofrämjande innehållet får mer plats i det löpande arbetet.

Samordning och relationskontinuitet

Regionen och länets kommuner arbetar gemensamt för att hälsa, vård och omsorg samordnas utifrån invånarens behov. Invånarens situation är den gemensamma utgångspunkten, inte gränsdragning eller ansvarsområden. Inom nära vård är relationskontinuitet viktigt. För invånaren, för en fungerande samverkan mellan olika professioner samt för effektiviteten i systemet som helhet. Samverkan, relationskontinuitet och samordning är särskilt viktigt i vård och omsorg för invånare med komplexa behov.

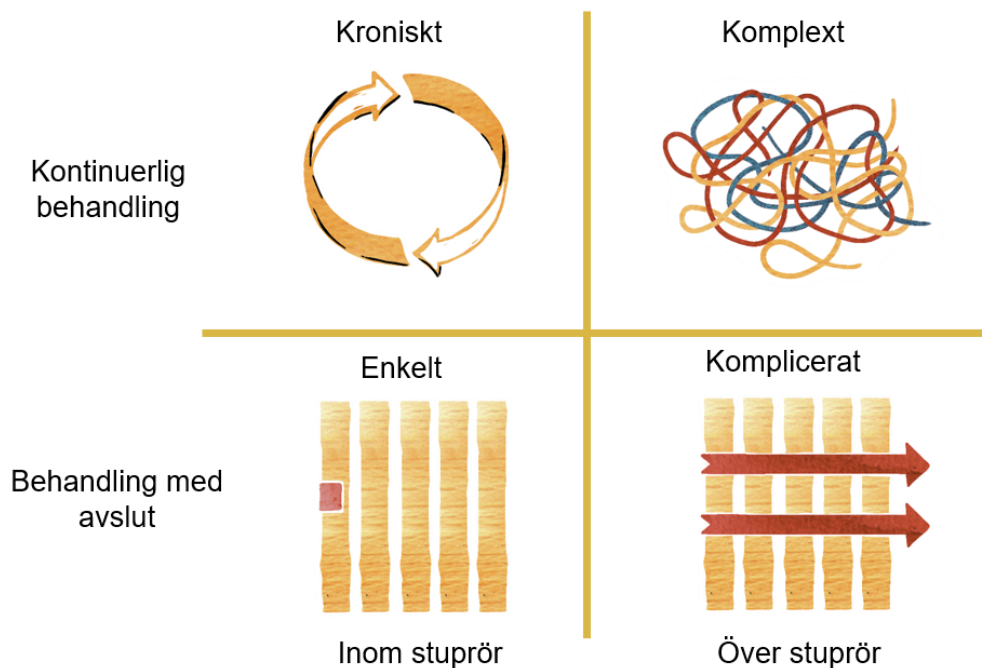

Prioriterade grupper

Arbetet med nära vård berör alla invånare i Kalmar län och ska särskilt rikta in sig på personer med komplexa behov samt invånare som har stor risk för ohälsa men som ännu inte har kontakt med vård och omsorg. Dessa grupper behöver hälsofrämjande och förebyggande insatser för att minska risken för ohälsa. Genom att förbättra vård och omsorg för dessa personer frigörs resurser för att arbeta mer hälsofrämjande och förebyggande.

I Kalmar län finns cirka 5 400 personer med komplexa behov, cirka två-tre procent av respektive kommuns invånare. Utredningar visar att patienter med komplexa behov använder ungefär hälften av vårdens resurser i Sverige. En stor andel av hälso- och sjukvårdens kostnader kopplas till dessa patienter.⁸ Denna grupp behöver nära samverkan, relationskontinuitet och samordning inom och mellan olika aktörer.

Leading Healthcare har tagit fram ett analysramverk som bygger på olika behov utifrån fyra olika patienttyper, se nedan bild. Ramverket kan användas för att se behovet av olika lösningar för olika grupper och behov.⁹

⁸ Effektiv vård (SOU 2016:2) s. 82. Beräkning av antal invånare med komplexa behov har gjorts av Region Kalmar län utifrån Johns Hopkins Adjusted Clinical Group® (ACG®) case-mix system.

⁹ Leading Health Care, Working paper (2016): Målgruppsanpassad vård - ett analysramverk (aka "LHC-matrisen")

Framgångsfaktorer

Utgå från invånarens perspektiv

Omställningen till nära vård innebär att ha fokus på det som ger värde för invånaren. Synen på invånaren förflyttas från ett passivt objekt i vård och omsorg till ett aktivt subjekt. Att kontinuerligt lyssna och följa upp vad som fungerar ur invånarens perspektiv är ett viktigt bränsle i förändringsarbetet.

Systemperspektiv på hälsa, vård och omsorg

För invånaren är det viktigt att vård och omsorg hänger ihop, oavsett vem som utför den. Omställningen till nära vård kräver ett gemensamt ansvar för hela systemet, på både makro-, meso- och mikronivå. Det gäller även för systemets eventuella mellanrum. Förflyttningen mot målbilden ska ske samordnat och systematiskt med ett gemensamt stödsystem för införande och uppföljning. Alla behöver bidra till att stärka samordningen genom att arbeta nära i mellanrummen, knyta an till steget före och underlätta steget efter.

Ett tydligt ledarskap

Ledarskapet är centralt i omställningen. Omställningen behöver uthålliga och modiga chefer med kunskaper i förändringsledning och förbättringsarbete som kan motivera medarbetarna att tänka och prova nytt. Ledning och styrning behöver kännetecknas av helhetssyn, samarbete och tillit, i både struktur och kultur.

Digital förnyelse utifrån invånarens och medarbetarnas behov

Genom att ta vara på digitaliseringens möjligheter öka vi kvaliteten, förbättrar tillgängligheten, får en mer jämlik hälsa och använder resurserna mer effektivt. Digitala stöd ökar möjligheten till delaktighet och självständighet. Samtidigt underlättar och effektiviserar vi vardagen för regionens och kommunernas medarbetare.

Kompetensförsörjning

Arbetskraften inom vård och omsorg kommer inte att räcka till i framtiden. Vi måste bedriva en kvalitativ verksamhet genom att ställa om och arbeta effektivare. Kompetensförsörjningen behöver lösas långsiktigt och den gemensamma bilden av kompetensförflyttning och kompetensutveckling behöver förtydligas. Kompetenser behöver användas på nya sätt, nya kompetenser behöver komplettera dagens och olika kompetenser behöver samarbeta över huvudmannagränser.

Uppföljning och analys

Utvecklingen av nära vård ställer nya krav på uppföljning och analys. De mått och indikatorer som används idag för att följa verksamheten har ofta ett organisatoriskt perspektiv. Möjligheter att följa patient- och brukarströmmar över huvudmannagränserna och att belysa behov och konsumtion av vård och omsorg i ett systemperspektiv är under utveckling. Uppföljning och analys behöver ta sin utgångspunkt i vad som gör skillnad för invånaren. Kalmar län följer det arbete som bedrivs nationellt främst av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Socialstyrelsen, Kolada och Vård- och omsorgsanalys.

Gemensam arbetsprocess omställning nära vård

Gemensam plan för primärvården i länet

Riksdagen beslutade om ny definition av nationellt primärvårdsuppdrag den 18 nov 2020 "Inriktningen för en nära och tillgänglig vård – en primärvårdsreform". Den kommunala hälso- och sjukvården (inklusive hemsjukvård) är primärvårdsbaserad. Nationellt primärvårdsuppdrag gäller från 1 juli 2021.

Nationell målbild:

- Hälso- och sjukvården bör ställa om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten
- Målet med omställningen av hälso- och sjukvården bör vara att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan
- Patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferensen och en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås

Av hälso- och sjukvårdslagen 2 kap. 6§ följer:

Med primärvård avses i denna lag hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.

Det innebär att:

- Tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov
- Se till att vården är lätt tillgänglig
- Tillhandahålla förebyggande insatser utifrån befolkningens och individuella behov
- Samordna olika insatser i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården
- Möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

En gemensam plan för primärvården ska tillförsäkra invånare en likvärdig tillgång till primärvården och alla dess kompetenser. Planen kan innebära en samplanering om kompetensförsörjning, strategisk inriktning av utvecklingen, gemensamma nyckeltal-uppföljning, gemensamma kvalitetsprojekt, rutiner och hur ansvar och arbete ska samordnas och fördelas. Den planen ska också ta höjd för kommande samsjuklighetsutredning och för det förebyggande, preventiva och hälsofrämjande arbetet i länet vilket även behöver inkludera barn- och ungdomshälsa inom verksamheter som t.ex. elevhälsa, skolhälsovård och ungdomsmottagningar.

Viktiga förutsättningar för arbetet framåt

Kartläggning och analys

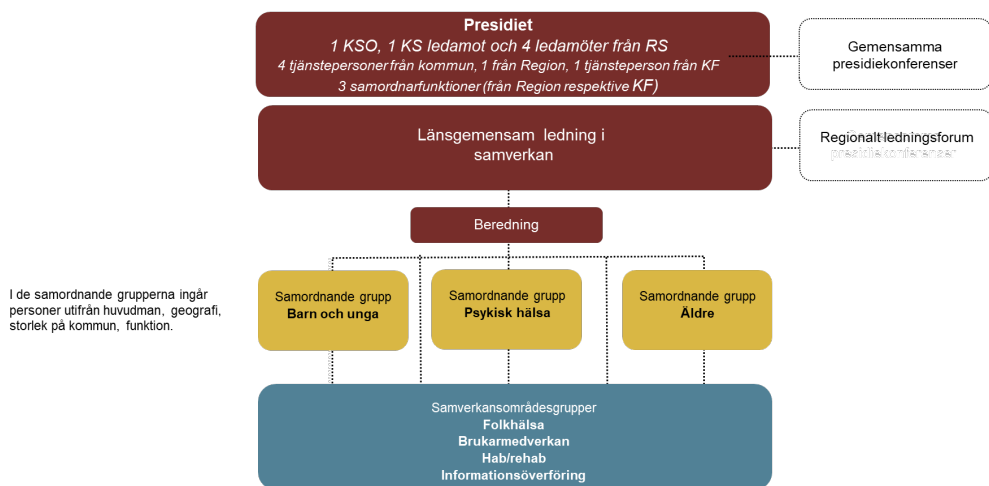
För att kunna möjliggöra en gemensam primärvårdsplan framåt behöver en gemensam kartläggning och analys av nuvarande arbetssätt, avtal och överenskommelser ske. Såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga konsekvenser ska belysas. Omställningen till nära vård kommer innebära förändrade arbetssätt inom vård och omsorg som kommer påverka befintliga avtal och överenskommelser mellan Regionen och länets kommuner – såsom t.ex. hemsjukvårdsavtalet och överenskommelsen om barn- och unga. Kartläggning och analys kommer utgöra grunden för framtagandet av nya avtal och överenskommelser som ska stödja omställningen till nära vård. Det är viktigt att få fram relevanta nyckeltal som kan stödja det framtida gemensamma arbetet. Dialog och gemensamma analyser och kunskapsunderlag är viktiga grundförutsättningar i det fortsatta arbetet. Arbetet kommer att kräva en gemensam systemledning som utgår från Läns-gemensam ledning i samverkan och som har regelbundna avstämningar mellan såväl förtroendevalda som tjänstepersoner.

Förstärkt gemensam systemledning

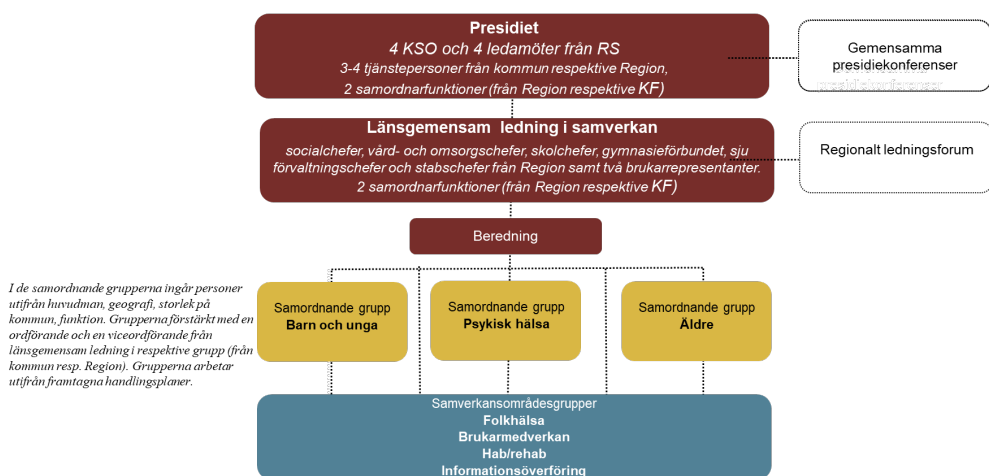
Det finns sedan tidigare en beslutad gemensam ledning i form av läns-gemensam ledning i samverkan. Läns-gemensam ledning i samverkan är en ledningsgrupp som ska hantera gemensamma frågor inom socialtjänst och angränsande område, hälso- och sjukvård samt skola och gymnasieförbund. Läns-gemensam ledning består av social- och omsorgschefer och skolchefer från länets tolv kommuner samt förbundschef för Gymnasieförbundet och sju förvaltningschefer och stabschefer från Region Kalmar län samt två brukarrepresentanter.

Som stöd till Läns-gemensam ledning i samverkan finns samordnande grupper inom områdena Barn och unga, Psykisk hälsa och Äldre. Inom dessa grupperingar ingår personer utifrån huvudman/organisation, geografi, storlek på kommun, funktion mm och utgör en läns-gemensam arbetsgrupp för området. Inom de samordnande grupperna sker arbete utifrån framtagna handlingsplanerna.

Läns-gemensam ledning rapporterar till politiken genom ett gemensamt presidie samt genom presidiekonferenser.

Länsgemensam ledning behöver förstärkas för att säkra resurser och förankring för arbetet med en gemensam primärvårdsplan. Presidier förstärks enligt bilden nedan och de samordnande grupperna förstärks med hjälp av representanter från länsgemensam ledning. Förstärkning blir i form av tillsättning av en ordförande respektive vice ordförande i varje grupp. Länets kommuner och regionen kommer att behöva gemensamt bidra med stödfunktioner inom ekonomi, juridik, analys, HR, kommunikation mm för att möjliggöra ett arbete som vilar på en gemensam grund framtagen i samverkan och med tillit till varandra.

Uppdragsbeskrivning: *Ordnat införande för omställning nära vård*

Uppdragsgivare	Presidiet för Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län.
Ansvariga (grupp/enhet)	Läns gemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län.
Bakgrund	<p>Länets 12 kommuner och region Kalmar län har antagit Kalmar läns målbild för Nära vård. Nära vård är ett nytt arbetssätt och en ny syn på hälsa, vård och omsorg med invånaren i fokus. Nära vård innebär inte en ny organisationsnivå eller en benämning på dagens primärvård, även om primärvården, såväl den regionala som den kommunala, är kärnan i den nära vården. Den närmsta vården är den som invånaren kan ge sig själv, egenvården, samt det stöd kommun och region kan ge för att möjliggöra den.</p> <p>Omställningen till nära vård kräver samspel mellan många organisationer: region, kommuner, myndigheter, fristående aktörer och civilsamhälle. Alla samhällsaktörer är involverade i det förebyggande och hälsofrämjande uppdraget. När vi nått målbilden arbetar vi med hälsa, vård och omsorg utifrån vad som är viktigt och skapar värde för invånaren. Vi utgår ifrån invånaren som vi har framför oss och hans behov, resurser och individuella förutsättningar.</p> <p>Omställningsarbetet kommer att innebära ökad samverkan, förändrade arbetssätt inom och mellan huvudmän i syfte att tillgängliggöra vården nära patienten. Exempelvis kan specialistvård komma att genomföras närmre patienten; i hemmet, inom hemsjukvård, på hälsocentral och/eller i integrerad form. För denna process behöver de involverade verksamheterna se över nuvarande arbetssätt då de ersätts med nya. För omställningsarbetet finns behov av att tillskapa en gemensam process för <i>ordnat införande</i> över länet. Inom den gemensamma processen ska det finnas möjlighet att följa upp och utvärdera effektivitet, patientnytta och resursförflyttning samt vid behov ta fram nya avtal och överenskommelser som ska stödja omställningen till nära vård.</p>
Projektgrupp och kompetenser	<p>En sammankallande funktion</p> <p>Kompetens från ekonomi, juridik (från kommun respektive region)</p> <p>Kompetens från primärvård, specialistvård, psykiatri, socialtjänst, skola och verksamhetsutveckling från region</p>
Uppdrag (syfte och mål)	<p>Det finns behov av att tillskapa en gemensam process och struktur för <i>ordnat införande</i> för omställningen till Nära vård, där både region och kommuner är involverade.</p> <p>En läns gemensam arbetsgrupp ges i uppdrag att tillskapa ett förslag på gemensam process för <i>ordnat införande</i> för omställning till nära vård vid större förändringar av arbetssätt (till exempel integrerad verksamhet) och/eller då förskjutningar av vårdinsatser antas ske. Processen med <i>ordnat införande</i> ska ha följande innehåll;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Principer för att identifiera vilka förändrade arbetssätt som ska hanteras genom ett ordnat införande • Möjlighet att utvärdera effektivitet, patientnytta och konsekvenser på resurser (personella/kompetens, logistiska, juridiska och ekonomiska). • Upprätta principer för konsekvenshantering • Vid behov ska nya avtal och överenskommelser tas fram • Föreslå förvaltning av den fortsatta läns gemensamma processen • Ramverk för beslut: olika utifrån konsekvensens omfattning
Tidsram	Slutrapportering sommaren 2025 till presidiet inom Läns gemensam ledning i samverkan
Avrapportering och beslutspunkter	Rapportering på Läns gemensam ledning i samverkan, regionalt ledningsforum och presidiet inom Läns gemensam ledning i samverkan

